

Bedre personvern i skole og barnehage

NOKIOS, 28. oktober 2014

Eirin Oda Lauvset, seniorrådgiver i Datatilsynet

Martha Eike, senioringeniør i Datatilsynet

Datatilsynet

Uavhengig forvaltningsorgan

- Tilsyn og ombud
- Forvalter personopplysningsloven
- 40 medarbeidere
 - Gruppe 1 (justis, bank/finans/forsikring, arbeidsliv)
 - Gruppe 2 (veiledning, kamera, kredittopplysning, krenkelser og sletting på nett)
 - Gruppe 3 (samferdsel, telekom, skole, digitalisering i offentlig sektor)
 - Gruppe 4 (helse, forskning)
 - Informasjonsavdeling
 - Administrasjonsavdeling

Agenda workshop personvern skole/barnehage

1. Presentasjon av oss og dere
 - hvem, jobber hvor
 - forventninger til dagen
2. Innledning til temaet av Martha og Eirin
3. Spørsmål
4. Tilbake til deres forventninger

Thinkstock.com

Agenda innledning

- Hva er personvern?
- Datatilsynets skole- og barnehageprosjekt
- Funn fra kontroller i skoler og barnehager
- Hvordan få en praksis som er i tråd med regelverket

Thinkstock.com

Hva handler personvern om?

Autonomi/ selvbestemmelse

Å vite = retten til å velge

Forutsigbarhet

Tillit

Informasjonssikkerhet

Viktige rettigheter og plikter

- Rettslig grunnlag (samtykke, lov, avtale)
- Informasjonsplikt
(for skoleeier/barnehageeier)
- Rett til innsyn (for foresatte/eleven selv)
- Retting og sletting
- Informasjonssikkerhet

Thinkstock.com

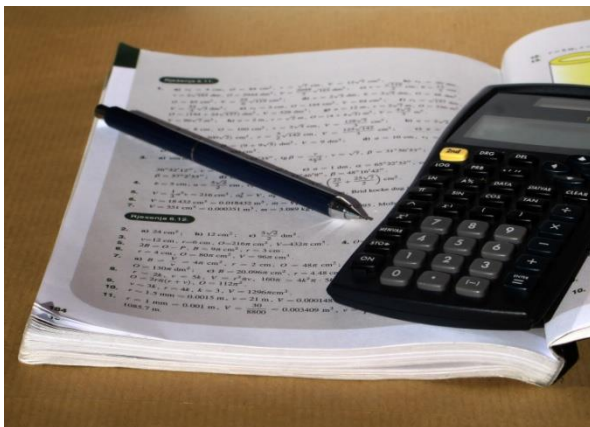
Skole – og barnehageprosjekt 2013-14

- Hvilke opplysninger samles inn om barna og hvordan blir de behandlet?
- Lage verktøy for å hjelpe barnehage- og skoleeiere til å ivareta personvernet i en digitalisert hverdag
- Møter med ulike aktører innen opplæringssektoren
- Brevlige tilsyn 9 grunn- og videregående skoler
- Stedlige tilsyn 11 grunnskoler, 4 videregående skoler og 5 barnehager
- Sluttrapport med beskrivelse av tilstand og anbefalte tiltak

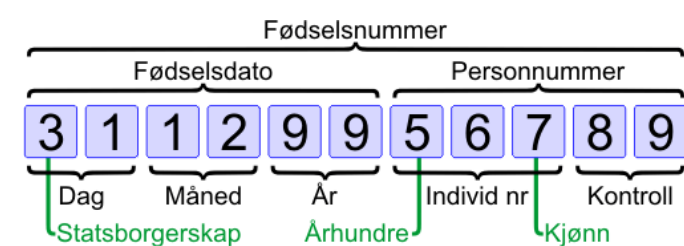
Personopplysninger – hva er det?

Peder Aas
2020 Lillevik

F.nr 180262 34997

Personopplysninger i skolen og i barnehagen

Fravær Karakterer Anmerkninger Rapport

Gruppevisning Individuell visning Varselbrev Ukesvisning av timeplan

 Amundsen, Espen

Rolle
Kontaktlærer
Samlet fravær
0 t 0 m (0.0%)

Kontaktlærer
Heidi Kaspersen, Jens
Kvelstad, Hege Bekkelund,
Fred Ulven

Uke	Periode	Mandag	Tirsdag
U_33	08-10 - 08-16		
U_34	08-17 - 08-23		
U_35	08-24 - 08-30		
U_36	08-31 - 09-06		
U_37	09-07 - 09-13		

 Aina Strand
Diskusjon - 19. mar. 2014

Noen spørsmål til M2:
-Er det en tosidet wiki vi skal lage?
-Kan jeg skrive om ting jeg har erfart? Noen ting er det vanskelig å finne pensum å vise til..

Les mer

+4

4 kommentarer

 Ivar John Erdal MODERATOR
24. mar. 2014

Du skal lage en åpen/public wiki, slik at andre kan lese og redigere den (det er litt av poenget). Eg trur sjansane for sabotasje er små, det skal vi takle hvis det skulle bli eit problem. Lykke til!

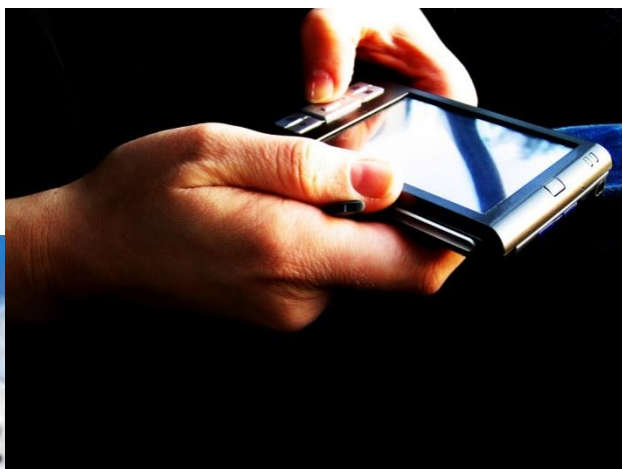
Legg til en kommentar

Fravær Karakterer Anmerkninger

Individuell visning

Fag	Karakter	Kommentarer
1ENGA		
Termin 1		
Muntlig fremføring	5	
Grammatikk	6	Glitrende!
Presentasjonsteknikk		
Termin 2		
1HSA		
1KRDA		
1NORA		

Personopplysninger – hvor er de?

Personvernutfordringer i skoler og barnehager (1)

- Uklarhet omkring hva personopplysninger er
 - Manglende oversikt over personopplysninger
- Mangelfull internkontroll – manglende rutiner:
 - Innsyn
 - Samtykke
 - Retting og sletting
 - Informasjon

Personvernutfordringer i skoler og barnehager (2)

- Mangelfull informasjonssikkerhet
 - Risikovurdering
 - Autentisering
 - Sikkerhetsrevisjon
- Uoversiktlig informasjonsflyt og uklare ansvarsforhold
 - Hvem beslutter at en digital læringsressurs skal tas i bruk?

Personvernutfordringer i skoler og barnehager (3)

- Deling av personopplysninger med tredjepart
 - Digitale verktøy tas i bruk uten klarering med skoleeier
 - Liten bevissthet
- Leverandørene setter standarden for personvernet
 - Manglende/mangelfulle databehandleravtaler

Personvernutfordringer i skoler og barnehager (4)

- Kommunikasjon mellom skole/barnehage og hjem
 - Mangelfull informasjon til foresatte og elever
 - Fler kommunikasjonskanaler blir brukt
- Bruk av kartleggingsverktøy i barnehage
 - Hvem skal kartlegges og hvem bestemmer dette?
- Logging av elevenes bruk av IKT
 - Liten grad av selvbestemmelse
 - Mangelfull informasjon om overvåking

Råd for et bedre personvern i skoler og barnehager (1)

- Lag rutiner for internkontroll for hver enkelt skole og barnehage
 - Lag oversikt over hvilke personopplysninger om barna som lagres
 - Lag egne interne regler og rutiner for bruk av opplysninger
 - Lag skreddersydd og tydelig informasjon
- Gjennomfør regelmessige risikovurderinger

Risikovurdering (1)

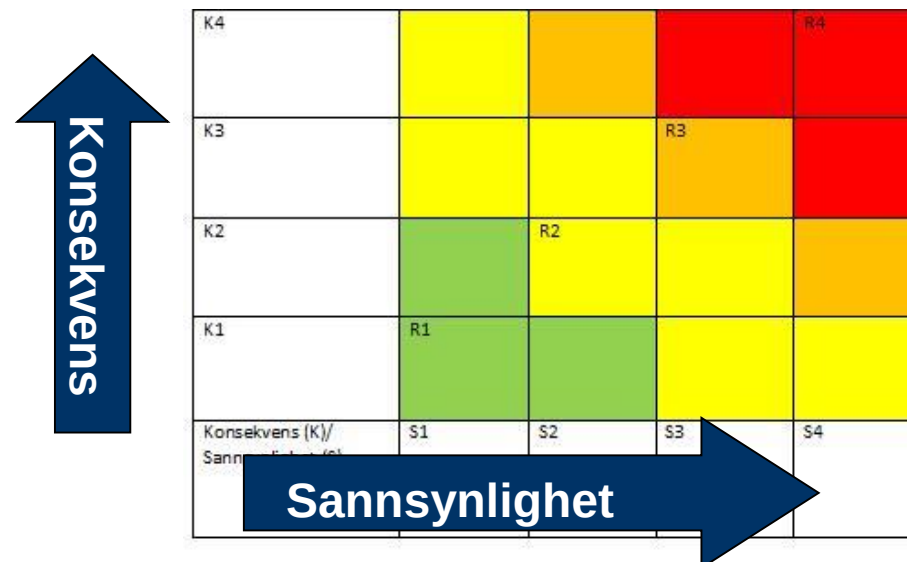

Thinkstock.com

Risikovurdering (2)

- Kartlegg og klassifiser alle behandlinger
- Identifiser uønskede hendelser (og årsaker!)
- Konsekvensvurdering (1-4)
- Sannsynlighetsvurdering (letthet 1-4)

Sammenlign resultater og iverksett tiltak for å komme innenfor akseptabel risiko (ikke på totalkonsepter, men alle delene)

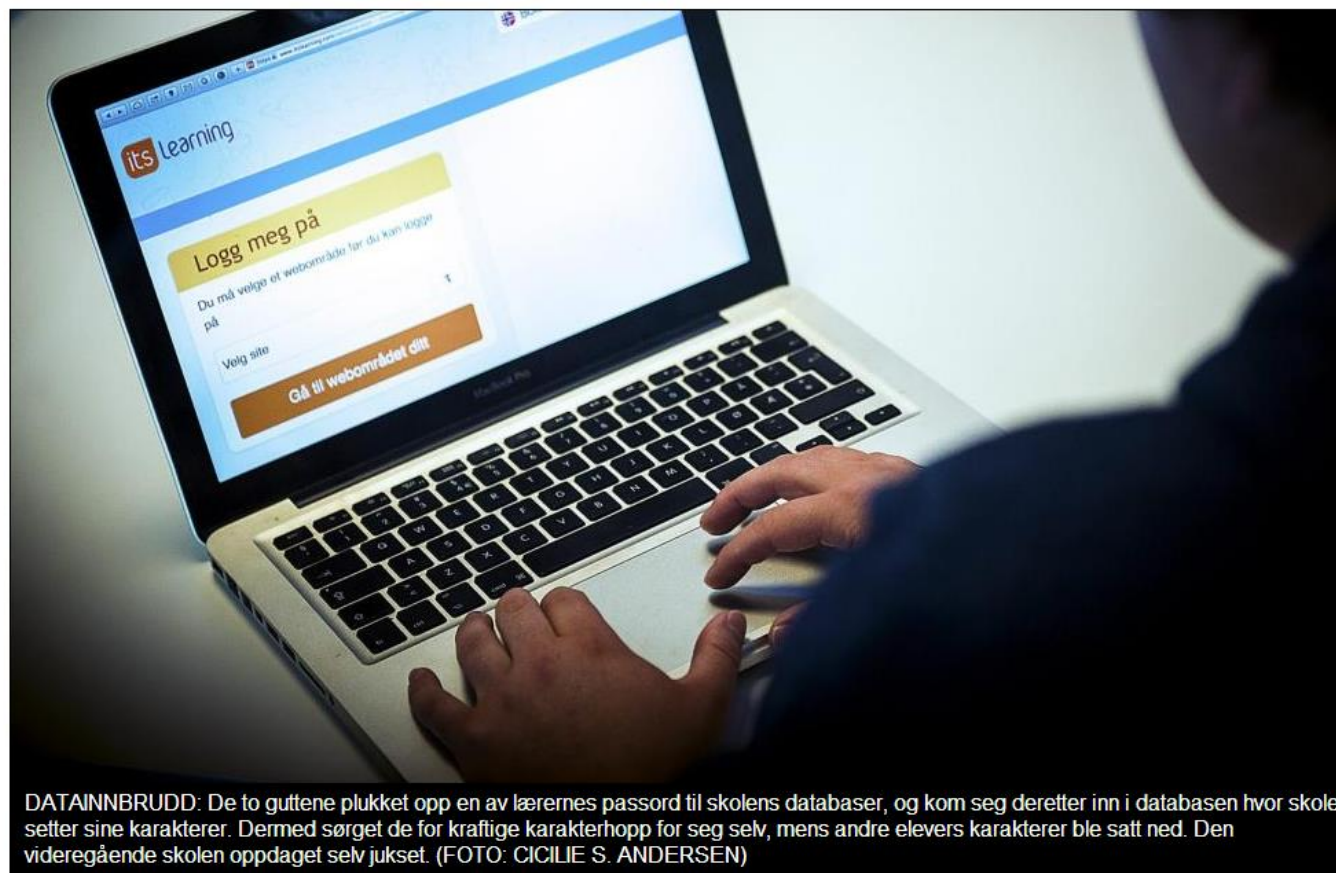

A risk matrix diagram showing the relationship between consequence (Konsekvens) and probability (Sannsynlighet). The vertical axis (Konsekvens) ranges from K1 to K4, and the horizontal axis (Sannsynlighet) ranges from S1 to S4. The matrix cells are color-coded: green for low risk (K1-S1, K2-S1, K2-S2), yellow for medium risk (K1-S2, K1-S3, K2-S3, K3-S1, K3-S2, K4-S1, K4-S2), orange for high risk (K2-S4, K3-S3, K4-S3), and red for very high risk (K3-S4, K4-S4). Risk levels R1, R2, R3, and R4 are labeled in the cells corresponding to (K1,S1), (K2,S2), (K3,S3), and (K4,S4) respectively.

Konsekvens \ Sannsynlighet	S1	S2	S3	S4
K4				R4
K3			R3	
K2		R2		
K1	R1			

Råd for et bedre personvern i skoler og barnehager (2)

- Forhandle frem gode databehandleravtaler
- Bruk sterk autentisering ved behov
 - Sensitive personopplysninger og/eller
 - Personopplysninger om mange
- Begrens overvåking og gi god informasjon
 - Informasjon om hvordan og hvorfor
- Still krav til leverandører

Karakterjuks ender i retten

Guttene brøt seg inn på skolens databaser og bedret sine egne karakterer. De satte samtidig ned andres. Nå havner karakterjukset i retten.

AV: [ARILD R. HANSEN](#)

PUBLISERT 24.06.2014 05:57

SIST OPPDATERT 24.06.2014 07:16

DRAMMENSDISTRIKTET: De to guttene ved den videregående skolen i drammensdistriktet var åpenbart ikke fornøyd med sine egne karakterer.

ANNONSEBILAG

Trenger du penger til oppussing?

Vinn byggevarer og byggehjelp for 50 000 kroner!

[Les mer](#)

Vanskelig å komme i gang med å male?

Her får du råd mot dørlistmila.

[Les mer](#)

Databehandleravtale (1)

Vurder databehandleravtalen

- Tilfredsstiller tjenesten kravene etter risikovurderingen?
- Sikkerhetstiltak

Databehandleravtale (2)

Dette glipper:

- Sikkerhetsrevisjon
- Hvilke personopplysninger omfattes av avtalen
- Konkret beskrivelse av hvorfor (formål)
- Beskrivelse av hvor dataene lagres
- Når slettes personopplysningene
- Beskrivelse av sikkerhetstiltak

Vi vil gjerne ha innspill!

Hvordan får dere best hjelp med å implementere gode rutiner?

- skriftlige veiledninger?
- sjekklister?
- eksempler på "best practice"?
- Norm for godt personvern i skolen/barnehagen?
- annet?

Gi oss innspill på:

mei@datatilsynet.no

eol@datatilsynet.no

postkasse@datatilsynet.no

Takk for oss!

www.datatilsynet.no

www.personvernbloggen.no

Twitter: @datatilsynet

@marthaeike